

XCIV.

B e t æ n k n i n g

over

Forslag til Lov om Bygningsafgiften.

(Afgiven af Folkethingets Udvalg den 8de Juli 1867.)

Udvalget har opsat at afgive sin Betænkning, deels for at oppebie Udsalbet af Forhandlingerne om Finantsloven og om Statsindkomstskatten, deels for at afvente forskellige Oplysninger, som ere søgte igjennem Finantsministeriet. Det foreliggende Forslag har nemlig et dobbelt Formaal, deels at skaffe Statskassen en forøget Indtægt, deels at omordne Bygningsafgiften. I forsinævnte Henseende maa Udvalget antage, at der ikke længer er Brug for Lovforslaget, i alt Fald ikke i den nærmeste Tid, da der deels ved Finantsloven, deels ved den i Udsigt stillede Indkomstskat er sørget for Statens Behov i det nu begyndte Finantsaar og tillige viist den Vej, som indtil videre maa betrædes for at tilveiebringe forøgede Indtægter. Udvalget vil derfor indstille, at Thinget vil stemme imod det nærværende Forslag om Bygningsafgiften, men troer ikke desto mindre, da dette har andre Sider end den at bringe forøgede Indtægter ind i Statskassen, at burde gaae ind paa en nærmere Drøftelse af dets Indhold.

En Hovedtanke i Lovforslaget er det at skaffe Staten den forøgede Indtægt, som attraaedes, ved at udvide Landboernes Forpligtelse til at svare Bygningsafgift, og man ledes derved villkaarlig til at betragte Forholdet imellem Kjøbstadbeskatningen og Landbeskatningen til Fordeel for Staten. Det Uafsligste vilde unægtelig være en Beskatning, der i Forhold til Beskatningsevnen ramte begge lige, men det er umuligt ved en Sag som denne, at see bort fra de historiske Forhold. De nuværende Beskatningsforhold hidvære som bekjendt i en væsentlig Grad fra Begyndelsen af dette Aarhundrede. Den tidligere Tilstand var denne,

at Kjøbstadjorderne (i alt Fald forsaavidt de ikke benyttedes af andre end Kjøbstadens Indvaanere) vare frie for Hartkornsskatter, og at der heller ikke ellers paahvilede Kjøbstadernes Jorder, Grunde eller Bygninger nogen Afgift til Statskassen, hvormod Kjøbstadernes Bidrag til Statskassen bestode i Kjøbstadconsumptionen og den ordinære Indquartering; Landeiendommenes Beskatning bestod (idet her sees bort fra For skjellen imellem privilegerede og uprivilegerede Jorder) i forskellige ældre Hartkornsskatter, derunder en tildeels til en Hartkornsskat forandret Consumtions-, Familie- og Folleskat, der var indført samtidig med Kjøbstadconsumptionen. Idet man nu i Begyndelsen af dette Aarhundrede — efterat Krigen med England var udbrudt i Aaret 1801 — trængte til forøgede Indtægter i Statskassen, skred man til forskellige nye Skattepaalæg, og navnlig ved Fr. 1ste October 1802 til at indføre en ny Beskatning af Besiddelse, Nytte og Brug af Jorder, Tiender og Bygninger. Med al den Ufuldkommenhed, som kan have klæbet ved de Skattegrundlag, som da valgtes, kan det ikke paatvies, at det har været en væsentlig Opgave for Regjeringen saavidt muligt at tilveiebringe en forholdsmeessig Lighed i Beskatningen, og det viser sig da, at Bygningsafgiften, der paalagdes alle Kjøbstadbygninger, men kun enkelte Landbygninger (væsentlig saadanne, der ikke vedkom den med Hartkornsskatter belagte Bedrift), er indført som et Bidrag, der forholdsmeessig svarede til den forøgede Beskatning af Jorderne (derunder ogsaa de tidligere privilegerede Jorder og navnlig Kjøbstadjorderne). Under 21de October 1803 paabødes forskellige Afgiftsforhøielser,